

Prædiken til 12. søndag efter trinitatis 2024. Steffen Ringgaard Andresen

Salmer: 735,434,308,396,397,459,321 vs. 6-7, 401
(TV-transmission)

Ordforråd

Hvad siger man til konfirmanden på vej ud af barndommen?
Hvad siger man til den unge, der skal vælge livsvej?
Hvad siger man til sin gode ven, der måske vil forlade sin ægtefælle?

Vi siger: Du skal følge dit hjerte. Ikke din fornuft, dine evner eller hvad andre synes. Du skal følge dit hjerte.

Og dermed forudsætter vi ikke bare noget om vores hjerte.

Vi forudsætter en splittelse mellem vores hjerte og alt andet, som vi også kunne følge.

En ydre splittelse: Mit hjerte overfor al slags *comme il faut*.

En indre splittelse i selvet. Vi er jo psykologisk opdraget. Vi kender til Freud, talte om tre lag, *id*, *ego* og *overjeg*, som nok er i samme person, men ikke i harmoni; de løber om hjørner med hinanden bag vores ryg og gør os blinde for os selv.

Gestaltterapeuter kan beskrive mennesket som bestående af tanker, følelser, krop og handling. Det er godt, når de fire aspekter udgør en organisk samarbejdende enhed. Når, fx, min kropslige fornemmelse af et *nej* overfor en urimelighed stemmer overens med følelsen af vrede, som passer med min tankegang og den handling, jeg udfører; så jeg markerer min mening og siger nej, nu kan det være nok og måske går min vej. Men alt for ofte gør de det ikke. Jeg er måske for pænt opdraget til at sige fra. Og så splittes jeg ad. Det gør ondt. Det er slidsomt at bo i en familie, være på en arbejdsplads eller i anden sammenhæng, hvor enheden udfordres.

Den almindelige erfaring af splittelse kan udtrykkes på mange måder. Og en kompliceret og uoverskuelig verden, der kan være svær at finde rundt og vej i, gør den jo ikke mindre.

Du skal følge dit hjerte. Siger vi så. I nænsom sympati med det splittede menneske.

Det kan være svært at få øje på den nænsomme sympati i denne søndags tekster.

Her tales der anderledes om hjertet. Selve hjertet er splittet mellem ondt og godt. Et godt forråd og et ondt forråd. Og hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med. Så hvad er jeres aktive ordforråd? Hvad går I rundt og siger?

Åh ja! Hvad er vores ordforråd?

Vi siger gode ord.

Vi siger ligegyldige ord.

Vi siger onde ord.

Vi siger noget godt til hinanden.

Vi sladrer og rygterne løber løbsk.

Vi velsigner og forbander med den samme tunge.

Og vi kan blande det hele sammen.

Og manipulere med halve sandheder.

Vi kan gøre sort så hvidt og hvidt så sort, at vi selv tror på det.

Hjertet taler over sig. Ordene røber os. Tungen kan sætte tilværelsens hjul i brand.

Og sådan stævner dagens tekster os. Vi skal stå til regnskab for vores aktive ordforråd.

Men her kommer Jesus os til barmhjertig redning. Han giver os flere ord. Nye ord.

Som Jonas var i bugen på havdyret i tre dage og tre nætter, sådan skal Menneskesønnen være i jordens skød i tre dage og tre nætter.

Teologen Svend Bjerg gør opmærksom på, at hvor der står *jordens skød* på dansk, er den oprindelige ordlyd *jordens hjerte*. Der er altså to hjerter i dagens tekst.

Kristus i jordens hjerte. Altså: inde i eller nede i midten af alt er Kristus som et forråd. Som et mønster på al sand virkelighed og som en bøn til Gud på hele skabelsens vegne.

Tag for eksempel historien om langfredag.

Da folket valgte forbryderen Barabbas i stedet for Jesus tilgav han dem.

Og i ordene hører vi os tilgivet, når vi opportunt lader nogen i stikken.

Jesus tilgav præsternes arrogance, folkeskarens hånlige latter og Herodes klovnekongekappe og tornekrone.

Og i ordene hører vi os tilgivet for arrogant at udstille andre, fremstille dem karikerede og jage torne i deres selvfølelse.

Han tilgav Pilatus vasken hænder.

Og i ordene hører vi os tilgivet, når vi fralægger os ansvaret.

Han tilgav dem, da de hængte ham op på deres egen skyld.

Og i ordene hører vi os tilgivet, når vi slår kærligheden ihjel og hænger andre op på vores skyld.

Forrådet er vores.

Men hvad nu, hvis vi ikke føler for at tilgive den anden? Hvis vi ikke kan få hjertet med? Så må du helt lavpraktisk tro på noget større end dig selv. Så fyld din mund med ordene. For Kristus er et ordforråd, vi må bruge.

I en interviewartikel i Grundtvigsk Tidende om det splittede menneske henviser filosofen Henrik Jøker Bjerre til Pascal, der et sted spørger sig selv om, hvordan man lærer at tro.

Han svarer: Altså, du går ind i kirken, du knæler foran alteret, du folder hænderne, du fremsiger en bøn, og så gør du det igen, og igen, og igen.

Det er ikke spor mystisk, siger Bjerre, det svarer til, når vi lærer et eller andet. Et barn kan øve sig og øve sig i at binde snørebånd eller svømme, og det er oftest vigtigt at øve sig. Men øjeblikket, hvor barnet pludselig kan, kan ikke sættes på formel. Det sker bag om ryggen på os.

Så: om vi ikke kan få hjertet med, så lad brug bruge løs af Vorherres ordforråd. Lad munden løbe over med det igen og igen, så Kristus bliver et aktivt ordforråd iblandt os.

Jeg kan ikke love, at splittelsen forsvinder.

Jeg tror, at vores hjerter og sindelag vil ændres bag om ryggen på os selv.

Jeg er sikker på, at der er brande i tilværelsens hjul, der vil blive slukket.

Amen